

Zwalczanie barszczu Sosnowskiego w gminie

Przepisy prawne a zwalczanie barszczu. Odpowiedzialność, obowiązki i zadania jednostek samorządu terytorialnego. Praktyczne rozwiązania w walce ze szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem i innymi inwazyjnymi gatunkami

Wideoszkolenie PCC Poland skierowane do wydziałów ochrony środowiska, pracowników urzędów zajmujących się problematyką barszczu Sosnowskiego

Jakie są aktualne trendy w walce ze szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem i w jaki sposób pozyskiwać na nie fundusze?

Podczas szkolenia prowadzący — praktyk dostarczy Państwu przydatnych wskazówek dot. zwalczania barszczu Sosnowskiego w gminie poprzez zapisy w prawie miejscowym, wybór najlepszych technik oraz metod likwidacji rośliny. Na szkoleniu każdy uczestnik otrzyma gotowy szablon do prowadzenia ewidencji barszczu Sosnowskiego, który ułatwi pozyskanie dofinansowania. Podczas szkolenia mogą Państwo zadawać pytania od pierwszych minut spotkania, a prelegent odpowie na nie w oparciu o swoje doświadczenie. Wszystko po to, by dać Państwu gotowe rozwiązania, do zastosowania w pracy od zaraz.

W programie m.in.:

- W jakim akcie prawa miejscowego można umieścić przepis o tym, że to właściciele nieruchomości prywatnych mają obowiązek finansowania i usunięcia barszczu Sosnowskiego?
- Jakie są aktualne trendy w walce ze szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem i w jaki sposób pozyskiwać na nie fundusze?
- Czy warto odkomarzać tereny zielone i jak się do tego zabrać?
- Czy urząd może przeznaczyć fundusze z budżetu gminy na zwalczanie barszczu Sosnowskiego z terenów prywatnych?
- Co robić jeśli co roku w tych samych miejscach pojawia się barszcz Sosnowskiego pomimo usunięcia go? Co może wpływać na to, że problem powraca?
- Jakie dane zawrzeć w ewidencji i inwentaryzacji barszczu Sosnowskiego w gminie?
- Jak urząd może reagować na skargi sąsiadów na niezagospodarowane działki budowlane i rolne (kiedy chwasty i krzewy przechodzą na działki obok)?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Wzór zgłoszenia/pisma o miejscu występowania barszczu do właściciela nieruchomości
- Wzór zgłoszenia/pisma do właściciela nieruchomości o konieczności usunięcia rośliny
- Umowa gospodarowania terenami zielonymi należącymi do gminy - zapisy związane z utrzymaniem nieruchomości w stanie wolnym od barszczu Sosnowskiego
- Wzór zgłoszenia lokalizacji barszczu Sosnowskiego dla mieszkańca gminy
- Ewidencja barszczu Sosnowskiego – tabela w Excelu
- Wzór pisma o wykoszenie działki

Szczegółowy program szkolenia:

1. Rozpoznanie barszczu Sosnowskiego - budowa

- Jak wygląda barszcz Sosnowskiego?
 - kwiatostan
 - łodyga
 - liście
 - owoce/nasiona
 - korzenie
- Jakich cech i czego szukać, aby poprawnie rozpoznać barszcz Sosnowskiego?
- Gdzie rośnie barszcz Sosnowskiego?
- W jakich terminach rośnie barszcz Sosnowskiego?
- Jak wyglądają młode rośliny barszczu Sosnowskiego?
- Jak wyglądają roślina po odrośnięciu (w fazie wzrostu)?
- Z jakimi innymi gatunkami roślin można pomylić barszcz Sosnowskiego – różnice
- Jak barszcz Sosnowskiego działa na człowieka oraz zwierzęta?

2. Rozpoznanie barszczu Sosnowskiego - procedury

- Jak ma przebiegać identyfikacja barszczu Sosnowskiego?
 - Odebranie zgłoszenia
 - Zlokalizowanie rośliny przez urząd
 - Rozpoznanie rośliny oraz miejsca
 - Spisanie notatki z wyjazdu
 - Zabezpieczenia podczas rozpoznania
 - Skorzystanie z ekspertyzy profesjonalisty
- Czy powyższe procedury powinny być zawarte w planie zarządzania kryzysowego lub innym dokumencie?
- Czy zgłoszenie możliwości występowania barszczu Sosnowskiego powinno się odbywać poprzez formularz, telefonicznie lub odpowiednim wzorem zgłoszenia?
- Ile osób powinno uczestniczyć podczas takiego rozpoznania?
- Czy po zgłoszeniu lokalizacji rośliny można skorzystać z ekspertyzy profesjonalisty, który rozpozna gatunek rośliny?
- Czy Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa może pomóc w rozpoznaniu barszczu?
- Czy należy sporządzić notatkę służbową po negatywnym/pozytywnym rozpoznaniu rośliny? Co powinno znaleźć się w takiej notatce?
- Czy pracownik urzędu, który źle rozpozna barszcz, może mieć problemy, jeżeli ktoś dostanie poparzeń itp.?

3. Uprawnienia gminy w zakresie usuwania barszczu Sosnowskiego

- Czy barszcz Sosnowskiego to roślina uznana za zwalczaną z urzędu?
- Czy urząd ma obowiązek usuwać barszcz Sosnowskiego?
- Czy urząd powinien wpisać obowiązki dot. Zwalczania barszczu Sosnowskiego w regulamin organizacyjny urzędu?

- Z jaką ustawą pracować? Z jakich przepisów prawa korzystać?
- Czy można kierować pytania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska odnośnie barszczu Sosnowskiego?
- Czy przez uchwałę rady gminy można wprowadzić obowiązek zwalczania barszczu Sosnowskiego?
- Jakie decyzje wydają organy nadzorujące (Dyrekcja Ochrony Środowiska/Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska) i sądy administracyjne odnośnie uchwał rady gminy dot. zwalczania barszczu Sosnowskiego?

4. Pozyskiwanie dofinansowań na zwalczanie barszczu Sosnowskiego

- Z jakich programów dofinansowań na walkę z barszczem Sosnowskiego może skorzystać urząd? Jakie są programy dofinansowań na usuwanie barszczu Sosnowskiego w 16 województwach
- W jakich terminach należy składać wnioski na dofinansowanie z WFOŚiGW?
- W jakiej formie należy składać wnioski na dofinansowanie z WFOŚiGW?
- Jakie są szczegółowe zasady i warunki udzielenia dofinansowania z WFOŚiGW?
- Jakie kryteria należy spełnić, aby dostać dofinansowanie z WFOŚiGW?
- Jak zgłosić się do programów z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej? Formularz zgłoszeniowy, wymagane dokumenty
- Jaki wydział powinien pozyskiwać dofinansowania do usuwania barszczu?

5. Finansowanie usuwania barszczu Sosnowskiego z budżetu gminy

- Finansowanie usuwania barszczu Sosnowskiego z gruntów należących:
 - do gminy,
 - do Skarbu Państwa,
 - do osoby fizycznej
 - do osoby prawnej
 - z terenów kolejowych (trudno dostępnych),
 - z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym,
 - w pasie drogowym
- Ile mogą wynosić koszty usuwania barszczu i co się na nie składa?
- Co można doradzić osobie fizycznej i prawnej, która musi usunąć barszcz Sosnowskiego na własny koszt? Czy są dofinansowania dla takich osób?
- Czy urząd może przeznaczyć fundusze z budżetu gminy na zwalczanie rośliny? Np. rolnik ubiega się o dofinansowanie na zwalczanie barszczu z urzędu? Czy i jak należy kontrolować takie dofinansowania?
- Czy urząd może dofinansować osoby prywatne w związku z usuwaniem barszczu Sosnowskiego? Czy i jak należy kontrolować takie dofinansowania?

6. Usuwanie barszczu Sosnowskiego przez firmę zewnętrzną lub jednostkę podlegającą gminie

- Czy straż pożarna/ straż miejska lub inna jednostka organizacyjna podległa urzędowi może usuwać barszcz Sosnowskiego? Czy muszą mieć specjalne przeszkolenie do usuwania barszczu Sosnowskiego?
- W co powinny być wyposażone osoby, które usuwają barszcz Sosnowskiego? Jakie zabezpieczenia

stosować przy usuwaniu?

- Lepiej utworzyć gminną jednostkę, która będzie usuwać barszcz czy wynająć firmę zewnętrzną? Co bardziej opłaca się dla gminy?
- Jakie wymagania musi spełniać firma zewnętrzna, która zajmie się barszczem, Sosnowskiego?
- Czym kierować się podczas wyboru firmy zewnętrznej, która zajmuje się usuwaniem barszczu Sosnowskiego?
- Czy wybór firmy zewnętrznej powinien odbywać się na drodze przetargu? Procedury zamówień publicznych dot. wyboru firmy zewnętrznej
- Kto jeszcze może pomóc gminie w usuwaniu barszczu Sosnowskiego?

7. Wdrożenie procedur walki z barszczem Sosnowskiego z gminie

- Czy procedury związane z walką z barszczem Sosnowskiego powinny zostać zawarte w planie zarządzania kryzysowego lub innym dokumencie?
- Procedury walki z barszczem Sosnowskiego - od zlokalizowania, likwidacji, monitorowania terenów po pojedyncze zwalczanie rośliny
- Czy gminy w których nie ma barszczu Sosnowskiego muszą realizować jakieś zadania w związku z barszczem Sosnowskiego?
- Co powinien wiedzieć każdy wydział ochrony środowiska (lub inny, który zajmuje się barszczem Sosnowskiego) w związku ze zwalczaniem rośliny?
- Czy urząd powinien mieć opracowane procedury "walki z barszczem Sosnowskiego" nawet jeżeli nie miał nigdy zgłoszenia występowania rośliny?

8. Przekazywanie zgłoszeń do innych jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego

- Gdzie należy zgłaszać występowanie rośliny?
- Sporządzenie informacji do urzędu wojewódzkiego - co powinna zawierać taki dokument? Czy należy podać powierzchnię, którą obejmuje barszcz? Jakie inne informacje tam zamieszczać?

9. Metody usuwania barszczu Sosnowskiego

- Jakie są metody usuwania barszczu Sosnowskiego?
- Jaka metoda usuwania barszczu Sosnowskiego jest najlepsza - mechaniczna, chemiczna lub inna?
- Kiedy zacząć stosować pierwsze zabiegi? Czy działania (usuwanie rośliny) rozpocząć w chwili zgłoszenia jej występowania? Czy działania powinny się rozpocząć np. przed wykształceniem się nasion?
- Czy wybór metody usuwania barszczu Sosnowskiego jest uzależniony od fazy wzrostu rośliny?
- Jakie preparaty chemiczne i sprzęt do usuwania barszczu Sosnowskiego są najbardziej skuteczne?
- Czy sam roundup wystarczy do usunięcia barszczu Sosnowskiego?
- Czy należy łączyć ze sobą środki chemiczne lub mechaniczne metody usuwania barszczu Sosnowskiego?
- Czy nie usunięcie korzenia skutkuje pojawieniem się barszczu Sosnowskiego w tym samym miejscu za rok?
- Do jakiej głębokości wykopać korzeń?
- Co robić jeśli co roku w tych samych miejscach pojawia się barszcz Sosnowskiego pomimo usunięcia

go? Co może wpływać na to, że problem powraca?

- Czy wykaszanie barszczu razem z koszeniem traw to dobry sposób na walkę z barszczem Sosnowskiego?

10. Zlokalizowanie barszczu Sosnowskiego na terenie prywatnym - działania ze strony gminy

- Jakie powinny być działania urzędu, w przypadku kiedy mieszkaniec gminy zgłasza możliwość występowania barszczu Sosnowskiego na terenie nienależącym do gminy?
- Po odebraniu takiego zgłoszenia przez gminę, kto powinien przeprowadzić rozpoznanie rośliny?
- Czy urząd ma niezwłocznie powiadomić właściciela o możliwości występowania barszczu Sosnowskiego na terenie należącym do niego?
- Po pozytywnym rozpoznaniu barszczu Sosnowskiego na terenie prywatnym, to gmina powinna usunąć roślinę?
- Jeżeli urząd usuwa barszcz Sosnowskiego z terenów prywatnych, to powinien otrzymać pozwolenie od właściciela?
- W jakim akcie prawa miejscowego można umieścić przepis o tym, że to właściciele nieruchomości prywatnych mają obowiązek finansowania i usunięcia rośliny?
- Jakie zapisy w prawie miejscowym powinny się należeć, aby nakazać mieszkańcom utrzymanie nieruchomości w stanie wolnym od barszczu Sosnowskiego?
- Na jakie akty prawa można powoływać się, aby wyegzekwować usunięcie rośliny przez właścicieli nieruchomości prywatnych?
- Kto ma obowiązek usuwać barszcz Sosnowskiego z poniższych terenów? Jakie zgody/dokumenty powinien otrzymać urząd w powyższych przypadkach
 - do Skarbu Państwa,
 - z terenów kolejowych (trudno dostępnych)
 - z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym

11. Zlokalizowanie barszczu Sosnowskiego na terenie obojętnym ochroną przyrody- działania ze strony gminy

- Jak usuwać barszcz Sosnowskiego z terenów Natura 2000? Czy można stosować opryski chemiczne na takich terenach?
- Czy parki narodowe, krajobrazowe, obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, pomniki przyrody to miejsca, w których niedozwolone jest stosowanie oprysków chemicznych?

12. Utylizacja barszczu Sosnowskiego

- Jak utylizować barszcz Sosnowskiego?
- Jak należy zabezpieczyć taką roślinę, aby również utylizacja przebiegała w sposób bezpieczny?

13. Sporządzenie notatki po usunięciu barszczu Sosnowskiego

- Co powinien zawierać protokół po usunięciu barszczu Sosnowskiego?
- Czy do protokołu po usunięciu rośliny należy załączyć dokumentację fotograficzną?

- Co powinien zawierać protokół po usunięciu rośliny przez firmę zewnętrzną? Czy taki protokół powinna sporządzić firma zewnętrzna, która usuwała roślinę? Czy protokół powinien być spisany również przez pracownika urzędu?

14. Ewidencja i inwentaryzacja barszczu Sosnowskiego w gminie

- Czy należy ewidencjonować każdy przypadek zgłoszenia?
- Jakie dane zawrzeć w takiej ewidencji? Jak może wyglądać taka ewidencja, aby mieć łatwy dostęp do informacji dot. Barszczu Sosnowskiego w gminie?
- Czy należy ewidencjonować każde zgłoszenie, usunięcie, utylizację z podziałem na właściciela działki?
- Czy prowadzenie takiej ewidencji może pomóc w uzyskaniu dofinansowania z różnych programów?
- Czy należy sporządzać mapki z miejscami, gdzie występował barszcz Sosnowskiego?
- W jaki sposób monitorować tereny, z których został usunięty barszcz Sosnowskiego?
- Czy należy spisać protokół pokontrolny z miejsc w których występował barszcz Sosnowskiego?
- Co ile kontrolować miejsca, w których zlokalizowana została roślina?

15. Informowanie mieszkańców gminy o problemie

- Czy należy informować mieszkańców o miejscu zlokalizowania takiej rośliny? W jaki sposób to robić?

16. Niezagospodarowane działki budowlane i rolne - jak urząd może reagować na skargi sąsiadów, kiedy chwasty i krzewy przechodzą na działki obok?

- Jak urząd może reagować kiedy dostaje zgłoszenie od sąsiada o tym że działka obok jest niezagospodarowana, drzewa i krzewy przechodzą na inne działki? Jak urząd może wpłynąć na właściciela?
- Usuwanie chwastów i wykaszanie trawy - działki budowlane zarośnięte chwastami i trawą, właściciel nie kosi ich a chwasty i trawa przechodzą na działki sąsiadów - w jaki sposób przymusić taką osobę do skoszenia działki? Na jakie przepisy prawne się powołać? Jakie są procedury jeżeli urząd zgłasza sprawę na policję, jako zagrożenie pożarowe? Ile trwa taka procedura?
- Czy trzeba pojechać na miejsce i ocenić zgłoszenie od sąsiadów, którzy się skarżą?
- Jak wygląda usuwanie chwastów i trawy na gruntach rolnych? Czy w tym przypadku można powołać się na przepisy prawne, aby rolnik wykosił taki teren?

BONUS:

- Jakie inne rośliny inwazyjne mogą stanowić problem w gospodarowaniu zielenią miejską?
- Czy rośliny inwazyjne, w tym barszcze mogą być również pożyteczne?
- Czym różnią się rośliny inwazyjne od gatunków obcych?
- Jak mają się zmiany klimatyczne i zwiększona migracja do pojawiania się nowych skupisk roślin inwazyjnych i nowych szkodników roślin?
- Jakie są aktualne trendy w walce ze szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem i w jaki sposób pozyskiwać na nie fundusze?

- Czy mamy szansę wygrać "wojnę" z ćmą bukszpanową?
- Czy warto odkomarzać tereny zielone i jak się do tego zabrać?

Prowadzący:

Józef Piotr Wrona - kierownik referatu w Biurze Miejskiego Architekta Zieleni Urzędu Miasta Lublin z **trzydziestoletnią praktyką w zawodzie.**

- Członek Wojewódzkiej Komisji Ochrony Przyrody.
- Sekretarz Stowarzyszenia Ochrony Zieleni Lubelszczyzny.
- Członek Polskiego Towarzystwa Chirurgów Drzew.
- Inspektor nadzoru z zakresu zieleni.
- Magister inżynier, absolwent Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.
- Autor kilkuset artykułów, współautor czterech książek dotyczących ochrony zieleni, chirurgii drzew oraz walki ze szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem.
- Prelegent i wykładowca z zakresu walki z roślinami inwazyjnymi, chirurgii drzew i prawa ochrony środowiska.
- Dziennikarz współpracujący z kilkoma ogólnopolskimi redakcjami.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną